

VERSLAG INTERNE EVALUATIE FINANCIËLE MAATREGELEN AGV CORONAAanwezigen:

5.1.2e

5.1.2e

Datum: 31 augustus 2020Locatie: VWS**Voorafgaand aan de evaluatie zijn er drie doelen vastgesteld:**

1. Proces: lessen trekken over interne samenwerking en besluitvorming
2. Inhoud: lessen trekken over financiële maatregelen bij een pandemie
3. Beyond COVID: lessen trekken over wat de crisis ons heeft geleerd over het Wlz-stelsel

Het derde doel is tijdens de evaluatie omwille van de tijd komen te vervallen. In dit verslag staat dus alleen een terugkoppeling van de evaluatie van de eerste twee doelen. Mogelijk wordt een discussie over het laatste doel op een later moment alsnog opgepakt.

Uitkomsten ten aanzien van het proces

Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat de interne samenwerking tussen de directies voorspoedig is verlopen. Het hielp daarbij dat we een gezamenlijk doel hadden: namelijk de continuïteit van de zorgaanbieders borgen. Ook kreeg dit traject vanuit de DGLZ de hoogste prioriteit, waardoor deuren werden geopend. Bovendien stond het ministerie van Financiën in de meewerkende/meedenkende stand. Met dit als basis kon de werkgroep resultaatgericht aan het werk. Daarbij kon de werkgroep zich primair focussen op zorg in natura binnen de contracteerruimte en werd de werkgroep dus niet opgehouden door ingewikkelde vraagstukken in andere (deel)domeinen.

De keerzijde van het resultaatgerichte werken (in combinatie met het hanteren van een piepsysteem) is dat er niet altijd oog was voor de samenhang met de andere (deel)domeinen, zoals de maatregelen voor pgb.¹ Ook is hierdoor de ontwikkeling van maatregelen voor zorg buiten de contracteerruimte (mondzorg en hulpmiddelen) pas laat op gang gekomen. Verder moet de werkgroep concluderen dat zij niet/nauwelijks aangehaakt waren bij de ontwikkelingen in het coronacrisisteam van LZ. Het gevolg daarvan is dat zij soms overvallen werden door nieuwe informatie (zoals de publicatie van routekaarten) en dat er dubbel werk verricht werd (zoals bij dagbesteding). Het bovenstaande heeft echter geen zorgwekkende consequenties gehad: uiteindelijk is alles op zijn pootjes terecht gekomen.

Qua besluitvorming hielp het dat de stuurgroep de samenhang met de andere domeinen in de gaten hield. Het voorleggen van een vraagstuk bij de stuurgroep resulteerde veelal in meer draagvlak in het gebouw, waardoor er stappen vooruitgezet konden worden. Dit was echter niet altijd het geval. Het is ook voorgekomen dat een voorstel meerdere keren geagendeerd moest worden bij de stuurgroep en dan belemmert de stuurgroep de voortgang juist.

Getrokken lessen en acties ten aanzien van het proces:

- In een ingewikkeld proces helpt het om doelen, verantwoordelijkheden en structuren tussentijds expliciet te maken, om de samenhang te borgen en zo efficiënt mogelijk te werken. Voorstel aan de stuurgroep is dan ook om dit alsnog op papier te (laten) zetten: welke groep werkt aan welk vraagstuk en met welk doel? En hoe verhouden deze groepen zich tot elkaar? Hoe wordt onderlinge samenhang geborgd?

¹ Dit punt werd ook door NZa en ZN genoemd tijdens de evaluatie die met de zgn kernteam (NZa, ZN, ZIN, VWS) heeft plaatsgevonden.

- Voor het borgen van samenhang tussen financiële maatregelen en beleid helpt het als er een directe link is met het corona crisisteam. 5.1.2e sluit daarom periodiek aan bij het dagelijkse overleg van het corona crisis team.
- De stuurgroep wordt gevraagd wie vanuit het pgb-team aan kan sluiten bij de kernteam besprekingen (met NZa, ZN en ZiNL) om de link tussen maatregelen zorg in natura en pgb te borgen (=mede op verzoek van de NZa).
- Verslaglegging van overleggen met externen is erg belangrijk. Het delen van deze verslagen ook. Hier wordt vanaf nu dus meer op ingezet.
- In drukke periodes waarin iedereen thuis werkt ligt een overkill aan mail op de loer, waardoor het bos door de bomen niet meer te zien is. Er kan geëxperimenteerd worden met alternatieve manieren van informatie uitwisseling, zoals een samenwerkingsruimte.
- Voor de archivering zou 5.1.2e nog in contact worden gebracht met de werkgroep.

Uitkomsten ten aanzien van de inhoud

Het doel van de financiële maatregelen is de continuïteit van zorgaanbieders borgen en financiële rust bewaken. Tijdens de eerste piek waren er geen duidelijke randvoorwaarden, maar moest dit 'no matter what' gebeuren. Na afloop van de eerste piek ontstond er wel een belangrijke randvoorwaarde: de financiële maatregelen mogen de opstart van de zorg niet onnodig belemmeren. Ook werd vanaf dat moment meer nagedacht over doelmatige besteding van middelen.

De werkgroep concludeert dat de maatregelen doeltreffend zijn geweest: er zijn geen instellingen omgevallen en in het nieuws ging het niet/nauwelijks over de financiële positie van zorgaanbieders in de Wlz. Een conclusie over doelmatigheid van de maatregelen is ingewikkelder. Exemplarisch daarvoor is de discussie over de hoogte van de compensatievergoeding. In de Zvw (en bij Wlz-mondzorg en Wlz-hulpmiddelen) kregen zorgaanbieders slechts een percentage van hun omzetzijde vergoed, omdat daar (door Gupta) is vastgesteld dat zorgaanbieders hun doorlopende kosten kunnen verlagen en omdat daar ook wordt uitgegaan van inhaalzorg. In de Wlz is daarentegen als uitgangspunt gehanteerd dat maximaal 100% van de omzetzijde kon worden vergoed (teneinde de zorg die wel werd geleverd te kunnen laten doorgaan), waarmee impliciet verondersteld werd dat instellingen hun doorlopende kosten niet tot nauwelijks kunnen verlagen. De werkgroep is van mening dat dit besluit voor de Wlz op dat moment de enige juiste was. Een besluit om een lager percentage te vergoeden in de Wlz vraagt om een stevige onderbouwing en die was op dat moment niet voorhanden. Sterker nog: er was geen directe aanwijzing dat Wlz-instellingen hun doorlopende kosten significant kunnen verlagen. Bovendien was snelle besluitvorming over de maatregelen gewenst.

De werkgroep concludeert dat de maatregel 'financiering van extra gemaakte kosten' behoorlijk ruimhartig is. Dit betreft in feite een open-einde regeling (ook omdat dit buiten de contracteerruimte valt), zonder limitatieve lijst met kostenposten die gedeclareerd mogen worden en loopt tot het einde van het jaar, waardoor er geen mogelijkheid is om bij te sturen. Deze kosten moeten wel tezamen met het zorgkantoor worden ingediend. Tegelijkertijd heeft dit onderdeel naar verwachting wel aan de doeltreffendheid van de maatregelen bijgedragen.

Getrokken lessen en actie ten aanzien van de inhoud:

- Aan het begin van de coronacrisis lag de focus op het behalen van het doel 'continuïteit van zorgaanbieders en financiële rust borgen'. Zoals hierboven beschreven waren er toen nog geen belangrijke (beperkende) randvoorwaarden geformuleerd. De werkgroep is dan ook van mening dat de maatregelen die golden tijdens de eerste piek hebben volstaan. Nu dat de rust is teruggekeerd, bestaat er ruimte om randvoorwaarden te formuleren zoals dat de maatregelen het opschroeven van de zorglevering niet mogen ontmoedigen. De getroffen maatwerkregeling geeft invulling aan deze randvoorwaarden, zonder dat het doel uit het

oog wordt verloren. De werkgroep is van mening dat deze lijn doorgetrokken moet worden naar 2021, mocht er op dat moment nog geen vaccin zijn.

- De werkgroep geeft, op basis van de huidige inzichten, richting aan de maatregelen in 2021 in een separaat memo. Dit memo wordt ook voorgelegd aan de stuurgroep.